STICUSA KNIPSELKRANT 136

AMIGOE MAANDAG 29 SEPTEMBER 1986

Bonaire, Curaçao en vijf schoolbesturen

Bijzonder accoord bereikt over produktie leermiddelen

WILLEMSTAD — Een zeer bijzonder accoord zal vanmiddag door de regeringen v... Curaçao en Bonaire en e... vijftal bijzondere schoolbesturen ondertekend worden. Deze overeenkomst, waarover al jarenlang onderhandeld wordt, behelst een samenwerking tussen de diverse onderwijs-instanties en schoolbesturen voor wat betreft de vervaardiging van onderwijsleermiddelen.

Een bijzondere samenwerking, zo stelde gedeputeerde Angel Salsbach van Onderwijs vanmorgen desgevraagd tegenover de Amigoe. Immers door deze samenwerking wordt daadwerkelijk invulling gegeven aan de natie Nederlandse Antillen omdat Curaçao en Bonaire gaan samenwerken. Daarnaast zijn vijf verschillende schoolbesturen, te weten het Rooms Katholieke Schoolbestuur, de Vereniging voor Protestants Christelijk Onderwijs, de Stichting Protestants ...erheids Onderwijs, de Stichting Adventscholen en de Evangelische Broedergemeente, van zeer verschillend kaliber overeengekomen hun krachten te bundelen. Dit heeft als gevolg dat de kosten voor wat betreft de productie van leermiddelen ook behoorlijk beperkt kunnen worden.

Het ligt in de bedoeling een stichting in het leven te roepen die de verschillende lesboeken en ander materiaal voor de scholen zal vervaardigen. In eerste instantie zal men zich met name op het basis- onderwijs richten waar materiaal voor lessen als aardrijkskunde en geschiedenis noodzakelijk zijn. Die boeken zullen vooralsnog in de Nederlandse taal geschreven worden, zo bevestigde gedeputeerde Angel Salsbach desgevraagd.

Ook de boeken voor het vak papiamentu zullen onder beheer van de op te richten stichting vallen, aldus Salsbach die als gedeputeerde van Onderwijs voorzitter zal worden van het bestuur van de stichting. In de eerste jaren zal de stichting overigens nog buitenlandse technische bijstand krijgen. De Stichting Leermiddelen Ontwikkeling in Nederland heeft deze steun reeds toegezegd, terwijl de gedeputeerde van Onderwijs tot een overeenkomst hoopt te komen met Venezuela waar ook verschillende van dergelijke instituten bestaan.

Amigoe DINSDAG 30 SEPTEMBER 1986

Interessante avond in Papiamento-cyclus

Jules Marchena over mysterie Pierre Lauffer

IN TEGENSTELLING TOT donderdag 18 september toen er veel informatie gebracht werd voor een heel klein publiek, was er donderdagavond 25 september een groot aantal belangstellenden dat echter maar de helft van de beloofde informatie kreeg. Het betreft hier de vierde activiteit van de Biblioteca Nacional, in de literair-culturele septembermaand, die gewijd is aan het Papiamentu.

Ondanks volgens de bibliotheek-leiding waterdichte afspraken kwamen Diana Lebacs en Laura Quast zonder enig bericht van verhindering niet opdagen. Een mislukte avond dus? In geen geval, want Jules Marchena was er wél om zijn inleiding op de poëzie van Pierre Lauffer die hij op 16 april als Cola Debrot- lezing aan de UNA gehouden had te herhalen voor een Arubaans publiek: *Pierre Lauffer; un misterio*.

In een doorwrochte mengeling van lezing en aanvullende explicatie gaf Marchena zijn visie op de dichter en de mens Lauffer, waarbij hij diens acht gedichten uit *Kristòf* van 1980, jaargang V, nr.2 als hoogtepunten van Lauffers poëtische kunnen centraal stelde. Waarom was de dichter ondanks zijn erkenning als belangrijkste Papiamentstalige dichter zo melancholiek aan het eind van zijn leven? De acht gedichten zijn gedateerd op einde 1979; Lauffer stierf 14 juni 1981. Zijn er externe factoren aan te voeren als een te late erkenning, een slechte gezondheid, de teleurstelling van Lauffers lessen op de Pedagogische Academie? Of is deze melanchoniek niet eerder de uiting van een romantisch innerlijk? Dit was eigenlijk de centrale vraag die Jules Marchena uitgebreid aan de orde stelde, waarbij hij allereerst van de interpretatie van het dichtwerk zelf uitging, en biografische gegevens ter ondersteuning aanvoerde.

Tijdens de korte discussie na de lezing bleek wel dat er meer aspecten zijn in Pierre Lauffers veelzijdige poëtische oeuvre — Jules Marchena noemde er zelf enkele — maar dat deze vraagstelling toch de kern van Lauffers dichterschap raakt, aldus Marchena.

We mogen van geluk spreken dat de politieke controverse over samenwerking tussen de Antillen en Aruba dit soort culturele uitwisseling nog niet onmogelijk maakt.

AMIGOE DONDERDAG 2 OKTOBER 1986

Bibliotheek kan vrijwilligers goed gebruiken

ORANJESTAD — Het aantal personen dat gebruik maakt van de faciliteiten van de Biblioteca Nacional Arubano (BNA) neemt met de dag toe. Hierdoor is het voor het personeel van de BNA wel eens moeilijk om optimale service te geven. In dit verband heeft de BNA plaats voor enige vrijwilligers(sters). Belangstellenden die minimum 21 jaar zijn, moeten MULO, HAVO of hogere opleiding hebben en moeten vooral interesse hebben in het werk van de bibliotheek. Zij kunnen zich voor dit vrijwillige werk aanmelden. De werkuren zijn op maandag, woensdag of vrijdag van vier uur 's middags tot acht uur 's avonds. Alsmede op donderdag van half acht 's morgens tot twaalf uur. Vrijwilligers(sters) kunnen zich bij de BNA laten inschrijven en zullen dan worden opgeroepen voor een gesprek.

DE BEURS Donderdag 2 oktober 1986

INVOERING PAPIAMENTS OP BONAIRE

KRALENDIJK —. In verband met de invoering van het papiaments zal de Voorlichtingsdienst van het eilandgebied Bonaire een serie programma's verzorgen over dit onderwerp voor radio "voz di Boneiru". Deze programma's zullen iedere donderdag om half acht 's avonds te beluisteren zijn. Men gaat van start vandaag 2 oktober met een interview met de Gedeputeerde van Onderwijs, de heer Franklin Crestian. Als men dus op de hoogte wil zijn, wat er gaat gebeuren, stemt men zijn radio vanavond om half acht af op "Voz di Boneiru".

Lof voor Eddie Pieters Heyliger:

"ECHA PALABRA" VIERDE DERDE LUSTRUM

WILLEMSTAD - Bloemen, telegrammen, plaquettes en veel lof van de verschillende genodigden, gisteren bij gelegenheid van het programma "Echa Palabra", dat zijn 3e lustrum vierde. Dit eerste praatprogramma op Radio Caribe, van de heer Eddie Pieters Heiliger is steeds druk beluisterd geweest. Voor deze gelegenheid werd het programma uitgezonden vanuit de foyer van Centro Pro Arte, waar de eerste 15 jaar feestelijk herdacht werden.

Het programma was een opeenvolging van lofuitingen aan het adres van programmaleider Eddie Pieters Heiliger, afgewisseld door het pianospel van Raul Rosales, de dansgroep Sentro Pro Union, die een wals en een danza ten beste gaf en een optreden van de grappenmakers Chiwawa en Kitchap.

Ook de oudgediende Dr. Henri Habibe liet van zich horen met enkele gedichtjes - en "Theresita" Henriquez was al tijdens het allereerste optreden van de heer Heiliger, op 26 juli 1956, in de Jolly Fellow Society van de partij. Bij deze feestelijke lustrumviering bracht zij onder andere "Ki dushi Soñamentu" ter ere van het jubilerende radioprogramma.

De bekende Beti Doran ("Wie was het, die jou aan het schrijven zette?" vroeg de heer Heiliger veelbetekenend) vond, dat éék klok - bij de plaquette, die namens de gedeputeerde van Cultuur werd overhandigd - voldoende was, en hij droeg zijn verhaal over de klok, de diktator, die alles te vertellen heeft, op aan zijn vriend Eddie. Het verhaal begint met een jongetje, dat hoopt, dat de veer van de klok het zou begeven, zodat de klok niets meer te vertellen heeft. Hiermee toonde Doran terdege aan, dat hij niet voor niets drie maal achtereen het Concurso Literario gewonnen heeft.

Voor de prijsvraag "Concurso Popular" waren twee winnaars, die de tien vragen goed beantwoord hadden: Mej. Gerda Maduro en mej. Esther Balentin.

WILLEMSTAD – Tijdens de feestelijke uitzending van het populaire programma 'Echa Palabra', dat door de heer Eddie Pieters Heiliger al vijftien jaar achtereen verzorgd wordt, werd de presentator goed in de bloemetjes en in de geschenken gezet. Dat dit eerste praatprogramma – op Radio Caribe – een behoorlijke populariteit geniet, bleek uit het grote aantal genodigden, dat in de foyer van Centro Pro Arte aanwezig was. De foto's tonen presentator Eddie Pieters Heiliger, en de dansgroep Sentro Pro Union, die ter ere van de jubilerende presentator een danza en een wals ten beste gaven.

De literaire prijsvraag, die speciaal uitgeschreven was voor dit 15 jarig bestaan, bracht één winnares op, vertelde jury-voorzitter Jules Marchena. "E deseo di Wilfrido" van Diana Veronica Pinto viel deze eer te beurt. En ook deze schrijfster was al een oude bekende. De allereerste prijsvraag was ook door haar gewonnen.

De Beurs Dinsdag 30 september 1986

Excursie herdenking slavenopstand 1795

WILLEMSTAD - Aanstaande zondag zal de Vereniging Promoveren Historisch Bewustzijn een grandioze excursie organiseren langs de belangrijkste plaatsen van de opstand van slaven in het jaar 1795. Deze excursie is ook bedoeld om de executie van de slaven, in begin oktober 1795, te herdenken. 'Zoals de geschiedenis ons vertelt, hebben de slaven een moedige strijd geleverd tegen hun onderdrukkers en het koloniale leger in augustus en september van 1795, maar later zijn zij gevangen genomen en ter dood veroordeeld. De uitvoering van het vonnis door hen op te hangen en andere vormen van straf heeft plaatsgevonden in oktober 1795. Om deze reden heeft de Vereniging Promoveren Historische Bewustzijn het van belang gevonden om aandacht te schenken aan dit gebeuren.' Zo geeft de voorzitter van deze vereniging vandaag te kennen via een persbericht.

Deze vereniging ijvert voor herwaarderen van historische gebeurtenissen die van belang zijn voor het geweten van ons volk. 'De opstand van 1795 heeft een belangrijk belang voor ons als symbool van strijd van een volk voor rechtvaardigheid en vrijheid', aldus de voorzitter, Gibi Basilio.

De excursie zal vertrekken vanaf het parkeerterrein bij Colon, langs het monument op het Rif en verder naar Banda Bou. Het einde zal zijn in Landhuis Jan Kock, waar er een cultureel programma zal worden verzorgd om de slavenopstand te herdenken met zang en dans in een sfeer van de strijd van 1795. Inschrijven voor de excursie kan bij het gebouw van Fekoskan bij mevrouw P. Milton van het bestuur van de vereniging. Het inschrijfgeld is zeven en een halve gulden.

De Beurs
Woensdag 1 oktober 1986

DOCUMENTAIRE VIA TELECURACAO

WILLEMSTAD - Het Archeologisch/Antropologisch Instituut Nederlandse Antillen (AAINA) en de "Servisio di Asuntunan Kultural" van het Eilandgebied Curacao presenteren morgen 2 oktober om 7 uur 's avonds via Telecuracao een dokumentaire getiteld "Seu" Planta awe pa bo por kosecha mañan. Deze dokumentaire is gemaakt in het kader van een studie over Seú en Simadan, welke door bovengenoemde diensten wordt verricht en geeft een beeld van de verschillende aspekten en gewoonten rond het Seúfeest, zoals het verbouwen van het land, de maïs, de dansaktiviteiten, de speciale gerechten enz.

De verwezenlijking van deze dokumentaire is mogelijk geworden, dankzij de medewerking van de afdeling Public Relations van het Eilandgebied Curacao, de Regeringsvoorlichtingsdienst en het Departement van Onderwijs en Cultuur.

De Beurs Dinsdag 30 september 1986

Internationale Toneelfestival CCA november

ORANJESTAD--De naam van Jan Beaujon zal in de Arubaanse culturele wereld niet licht vergeten worden. Daar zullen zijn werken wel voor zorgen, zoals b.v. het internationale toneelfestival van het CCA, waartoe hij in 1976 de eerste stoot gaf en sedertdien met succes om de twee jaar wordt gehouden. Van 4 tot en met 8 november vindt het vijfde plaats in Cas di Cultura met deelname van niet minder dan tien landen, die zestien werken voor het voetlicht zullen brengen. Gebleken is dat niet alleen bij toneelgroepen in de regio belangstelling bestaat voor dit festival, maar steeds meer ook bij toneelliefhebbers uit de verschillende landen.

Als gastheer zal Aruba vertegenwoordigd zijn door de vier groepen Mascaruba, Teatro Experimental Arubano, Grupo Tenaz en Grupo di Teatro Aruba. Het is thans niet meer zo, dat in de verschillende landen, zoals Venezuela en Colombia, gewacht wordt totdat de uitnodiging van het CCA binnen is alvorens met de voorbereidingen te beginnen, maar dat zij zelf aan het begin van het festivaljaar de datum vragen om hiermee rekening te houden wanneer zij hun jaarprogramma vaststellen.

Behalve dat hier sprake is van een culturele uitwisseling van de eerste orde, is het ook zo, dat lokale toneelspelers, regisseurs en technici een grote dosis ervaring krijgen.

Daarnaast krijgt uiteraard het Arubaanse toneelminnend publiek gedurende de dagen van het festival volop gelegenheid veel soorten toneel uit verschillende landen te zien. Het CCA rekent deze keer dan ook op een massale opkomst van het publiek.

DE BEURS
Donderdag 2 oktober 1986

Indiase dansen in CPA

WILLEMSTAD -- De Indiase Vereniging van Handelaren IMANA, die gevestigd op de Nederlandse Antillen organiseert op 5 en 6 november een uitvoering met typisch Indiase dansen in Centro pro Arte. Deze dansen zullen worden uitgevoerd door Bhasti Shivaji en haar groep. De dansgroep maakt momenteel een toernee, waarbij naast de Nederlandse Antillen ook Venezuela, Mexico en Colombia bezocht worden. Tijdens het bezoek aan Curaçao zal ook de Indiase Consul vanuit Caracas met de groep naar Curaçao reizen, Kaarten voor het evenement zullen binnenkort verkocht worden.

WOENSDAG 1 OKTOBER 1986 AMIGOE

FCCA komt met 5e internationale filmfestival

ORANJESTAD — De «Fundacion Centro Cultural Aruba, FCCA, organiseert voor de vijfde maal zijn internationale festival van toneel met deelneming van buitenlandse toneelgroepen van onze regio.

Het festival is van 4 tot 8 november in Cas di Cultura.

Het festival dat voor het eerst in 1976 georganiseerd werd, moet niet alleen gezien worden als een culturele uitwisseling tussen Aruba en andere landen in de regio, maar ook het optreden van de toneelspelers(sters), artisten, dirigenten en technici, vooral die van Aruba, is van belang, gezien de vele ervaringen die men opdoet bij zo'n presentatie. Dit jaar zullen tien landen aan het toneel- festival deelnemen. Zij presenteren zestien toneelstukken. Aruba, dat als gastheer optreedt, zal vertegenwoordigd worden door de groepen Mascaruba, Teatro Experimental Arubano, Grupo Tenaz en Grupo di Teatro Aruba.

KAMARA TA OPINA

INSTANDHOUDINGSFONDS OTRABANDA

Otrobanda verkeert in een alarmerende staat van voortschrijdende verloedering, waardoor haar monumentenbestand wordt aangetast en de woonfunktie van dit oude stadsdeel ernstig wordt uitgehold. Steeds dringender wordt de roep om instandhouding en restauratie, nu ons architektonisch en kultureel erfdeel Otrobanda verloren dreigt te gaan.

De Kamer is in haar bezorgdheid over deze ontwikkeling medio september op rondleiding gegaan door Otrobanda, onder de deskundige leiding van architekt Van der Woude en heeft daarbij met eigen ogen het verval van dit stadsdeel kunnen aanschouwen. De Kamer is van mening dat mede met het oog op de toeristische ontwikkeling van Curacao het verval van Otrobanda een halt dient te worden toegeroepen.

Leden van de KvK luisteren aandachtig naar de uitleg van architect van der Woude tijdens een "old city tour" op 18 september j.l.

De oude binnenstad Punda/Otrobanda kent qua architektonische rijkdom in de regio slechts haar gelijken in het oude Havana (Cuba) en oud San Juan (Puerto Rico). In tegenstelling tot de laatste verkeert Otrobanda echter in een onthutsende staat van aftakeling. De Stichting Monumentenzorg doet reeds jarenlang belangrijk werk tot behoud van onze monumentale panden. Een goed voorbeeld daarvan is het zg. Vierstegenplan in Otrobanda. Echter het verval heeft reeds dusdanige vormen aangenomen, dat er meer nodig is dan Monumentenzorg tot nu toe heeft kunnen doen.

Naast restauratie van de panden dient de aandacht meer gericht te worden op de voorlopige instandhouding van de gebouwen. Waar restauratie vaak zeer kostbaar is, is instandhouding relatief goedkoop. Tegen geringe kosten worden de panden dan gereserveerd voor eventuele restauratie op langere termijn. Hierdoor wordt voorkomen dat panden zodanig in verval raken, dat slechts de slopershamer nog uitkomst biedt.

Er dient een wettelijk kader te komen voor een aktief beleid gericht op stadsherstel en monumentenzorg. Naast een instandhoudingsplicht voor eigenaren van historische panden, dienen belastingfaciliteiten en investeringsregelingen de instandhouding en restauratie van panden in de binnenstad te bevorderen. De Overheid dient ruimere mogelijkheden te krijgen tot behoud en restauratie van bedreigde panden in de binnenstad..

In het kader van het Aktieplan Binnenstad is een inventarisatie gemaakt van historische panden, die voor restauratie en funktionele rehabilitatie in aanmerking komen. Een instandhoudingsfonds kan bijdragen aan de voorlopige preservering van deze panden in afwachting van definitieve restauratie.

Instandhouding van onze historische architektuur is voorwaarde voor de toeristische ontwikkeling van Curacao, welke als belangrijkste mogelijkheid voor verbetering van werkgelegenheid en betalingsbalans wordt gezien. Niet alleen uit hoofde van dit sociaal-ekonomisch argument onderschrijft de Kamer het belang van een instandhoudingsfonds, maar tevens uit respekt voor onze historische architektuur is de Kamer bereid een aanzet te geven tot de oprichting van een dergelijk fonds.

Rudi Domacasse nieuwe voorzitter C.C.B.

KRALENDIJK -- Na de vele speculaties welke ontstonden na de aankondiging van het vertrek van de heer Sandra Salomons als Voorzitter van het Cultureel Centrum Bonaire, schijnt er eindelijk een besluit te zijn genomen en is de heer Rudi Domacassé, als eerste Bonairiaan in die functie, benoemd als Voorzitter.

De laatste tijd werd er regelmatig, gefundeerde en ongefundeerde, kritiek geuit op het beleid en de handelwijze van de heer Salomons die aldus niet de goedkeuring van bepaalde groepen kon wegdragen. De heer Salomons trok zijn conclusies en trad af.

De heer Rudi Domacassé is Bonairiaan en zeker niet onbekend op sportgebied. Zowel als tennisser als op toneelgebied staat hij zijn mannetje en maakte laatstelijk ook deel uit van het bestuur van het CCB. Zodra meer uitvoerig nieuws bekend wordt gemaakt hierover zullen wij de lezers hiervan mededeling doen. B & N. wenst de heer Rudi Domacassé succes en st[illegible]te toe in zijn nieuwe fu[illegible]tie.

Afscheid Bonaire erbij ingeschoten

Drs Thijs naar Nederland

KRALENDIJK—Zonder in de gelegenheid te zijn geweest op zijn afscheids- tournee een bezoek te brengen aan Bonaire, is de voorzitter van de Sticusa, drs Thijs, vorige week naar Nederland overgebracht.

Thijs was al enkele weken op de Antillen om samen met zijn echtgenote en zijn broer afscheid te nemen van de diverse culturele centra, die hij ongeveer dertig jaar heeft gediend. Eerst als secretaris en later als voorzitter van de Sticusa. Thijs had Bonaire — het eiland waar hij graag kwam en altijd rust vond — voor het laatst bewaard op zijn afscheidsreis, maar helaas werd de Sticusa- voorzitter op Aruba net voor hij naar Bonaire vertrok, in het ziekenhuis opgenomen wegens een longontsteking.

De ernstige vermoeidheid waarmee de heer Thijs bovendien te kampen heeft gekregen vanwege de inspanningen bij zijn afscheidsreis, maakten een snelle overtocht naar Nederland wenselijk. Bonaire zal dus enige tijd moeten wachten alvorens afscheid te nemen van drs Thijs.

AMIGOE VRIJDAG 3 OKTOBER 1986

In poging Bonaireaans toneel nieuw leven in te blazen

CCB komt met blijspel Destino

KRALENDIJK — Zondag zal in het jeugdhuis Jong Bonaire een toneelstuk worden gepresenteerd waarin zeven Bonaireaanse acteurs en actrices optreden. Het toneelstuk heet Destino (Bestemming) en werd in de maanden augustus en september voorbereid onder regie van Laura Quast en Guus de Sain.

Hoewel in de jaren zeventig en ook nog daarna een aanzienlijke belangstelling bestond voor het Bonaireaanse toneel — zoals bleek onder meer met het toneelstuk Consenshi di un Pueblo van Pacheco Domacasse en ook een aantal workshops met de Belgische regisseur Bruln — mag gezegd worden dat de afgelopen jaren het Bonaireaanse toneel op sterven na dood was. Derhalve bleek het bestuur van het CCB dat nu wordt voorgezeten door de jonge Rudy Domacasse die tevens de leiding heeft over de toneelafdeling van het Cultureel Centrum, van mening dat er nieuw leven geblazen diende te worden in de toneelwereld. Daarom werd met Laura Quast en Guus de Sain opnieuw contact opgenomen en beiden bleken bereid om naar Bonaire te komen en een workshop te organiseren voor alle belangstellenden in de toneelwereld.

Advertenties in de lokale bladen trokken een twintigtal geïnteresseerden aan, van wie er in eerste instantie vijftien, maar uiteindelijk helaas maar zeven overbleven, die nu zondag om half acht het stuk Destino op de planken zullen zetten.

De opzet van de workshop was het leren schrijven van een eigen toneelstuk, waarbij dan werd uitgegaan van enige improvisatie. Uitgangspunt is een persoon om wie de rest improviseert en waarbij ieder de ander ontmoet die de komende bestemming mee bepaalt voor de hoofdfiguur. In het toneelstuk dat in de categorie blijspelen valt, spelen mee Yeta Rosario, Laura Mercera, Geraldine Cicilia, Aida Martis, Thelma de Palm, John Finies en Rudy Domacasse, de nieuwe CCB-voorzitter.

De Beurs
Vrijdag 3 oktober 1986

WILLEMSTAD - Afgelopen maandagavond vond in de studiezaal van de Openbare Bibliotheek de overhandiging plaats van een aantal boeken over de geschiednis van Pedro Luis Brion aan de direktie van de Openbare Bibliotheek. Het een en ander geschiedde in aanwezigheid van onder andere de Consul-Generaal van Venezuela, Dr. Luis Ochoa Teran, afgevaardigden van de Sosiedad Bolivariana, de voorzitter van de "Sosiedad di Historia, de heer Edgar Römer en de voorzitter van de Stichting Pedro Luis Brion, de heer Maxie de Groot.

Enkele van deze boeken (getiteld: "Correspondencia entre El Libertador y el Almirante Luis Brion", "Luis Brion, primer protector de America", "Biografia del Almirante Luis Brion", "Documentos del Almirante Brion" en "Simon Bolivar, his basic thoughts") zullen gedurende de komende weken op de scholen worden gedistribueerd, zodat de bekendheid met de figuren Brion en Bolivar op de scholen gestimuleerd kan worden.

